

Delegació del Bages

Jornades tècniques sobre la Gestió sostenible de l'aigua

Les Jornades Tècniques sobre la Gestió Sostenible de l'Aigua seran un fòrum que recopili treballs científics i tècnics rellevants en relació amb la gestió de l'aigua i el seu ús sostenible.

Les Jornades han estat organitzades per la Delegació del Bages de la Institució Catalana d'Història Natural amb el suport, com a organismes col·laboradors, d'Aigües de Manresa i el Departament d'Enginyeria Minera i Recursos Naturals de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Seguint la voluntat general de l'Institut d'Estudis Catalans, es vol donar una visió interdisciplinària de les problemàtiques i els diferents vessants d'una qüestió tan important per al nostre país i de tanta actualitat com és l'aigua i el seu ús. En aquest sentit, les Jornades volen ser un punt de trobada entre la societat civil i la comunitat científica i universitària, en què es plantegin alhora les perspectives tecnològica, legal, científica i de gestió.

Programa

Dijous 27 de setembre.
Conservació dels ecosistemes aquàtics

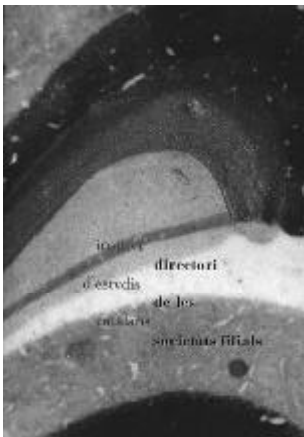
Dissabte 29 de setembre.
Visita a sistemes naturals de tractament d'aigües

Dijous 4 d'octubre.
Gestió sostenible de l'aigua: racionalització de l'ús

Dissabte 6 d'octubre.
Salinització. Visita a diferents espais afectats per la salinització al Bages

Dijous, 11 d'octubre.
Gestió sostenible de l'aigua. Debat amb la intervenció de MARTA LACAMBRA, Agència Catalana de l'Aigua, Generalitat de Catalunya; PEDRO ARROJO, Universidad de Zaragoza; i representants dels partits polítics.

Les sessions teòriques començaran a les 19 hores a la sala d'actes de l'IES Lluís de Peguera, a Manresa (Pl. d'Espanya). Cada conferenciant realitzarà una exposició de 25 minuts. Al final de cada sessió teòrica es realitzarà un debat de 30 minuts. La Jornada del dijous 11 d'octubre constarà d'un debat entre els representants dels principals partits polítics, incloent un representant de la Generalitat de Catalunya i un membre de la comunitat universitària, amb una durada aproximada d'1 h i 30 minuts. Al final es deixarà un temps per permetre les intervencions del públic. ■

Tal com us vam anunciar, l'Institut d'Estudis Catalans, ha editat el *Directori de les societats filials*.

Si esteu interessats a obtenir les separats de la ICHN, podeu demanar-les a la Secretaria.

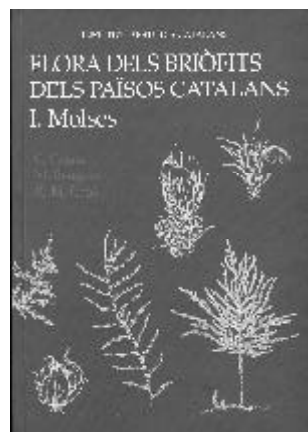
Baixes sofertes pels espais descrits a la Guia d'Espais d'Interès Natural del Bages, des de la seva reedició el gener del 1999

Els fets succeïts en aquesta terra catalana han convertit l'observador de natura en corresponsal de guerra. Heus aquí la llista provisional de baixes sofertes pels espais descrits a la *Guia d'Espais d'Interès Natural del Bages*, des de la seva reedició el gener del 1999:

- El bosquet de vells roures de les Generes, al municipi de Talamanca, ha estat tallat completament, arrasat sense deixar ni un sol arbre gran dempeus i sense permís de tala. (*espai 29, tram de riu Llobregat: Sant Benet - Boades; foto de les cobertes i pàg.235*)
- La rierada del 10 de juny del 2000 va endur-se, a més del bosc de ribera, l'aqüeducte del pou de glaç de la riera de Guardiola (*espai 22, la vall de la riera de Guardiola; foto pàg.148*). També va patir estralls la vegetació de les ribes de la riera de Marganell (*espai 24, corredor natural del meandre de Castellbell*) i, en menor grau, les de Castellet i de Rajadell. (*espai 21, la vall de la riera de Rajadell*)
- Al bell mig del pla de Bages, on la història dirà que es trobaven les millors terres agrícoles de la comarca, els terrenys dels plans de la Sala i del Mas, situats a banda i banda de l'eix transversal (carretera C-25) al municipi de Sallent, són d'ús industrial. La nau gegantina, per a la qual s'ha delimitat a mida i s'ha requalificat a industrial la zona del pla del Mas, ha ancorat ja en aquest pla, ara desfigurant i polsós. Més extensa és encara la superfície del pla de la Sala, al nord de l'eix, que l'ajuntament de Sallent pretén convertir en industrial (DOGC 3454,

17.08.2001). Per si no n'hi hagués prou amb les transformacions sofertes per l'espai agrícola, una part del bosc de la Sala ha estat afectada per un petit incendi forestal aquest estiu. (*espai 32, bosc d'Olzinelles i bosc i plans de la Sala*)

- Del paisatge emblemàtic de Cardona, format per la muntanya amb el castell encimbellat, la vall Salina i el riu Cardoner, en queda poc més que l'estampa històrica. La trobareu, per exemple, als magnífics gravats del llibre *Voyage pittoresque et historique en Espagne* de l'autor francès Alexandre de Laborde, publicat a començaments del s. xix. Durant el s. xx, la mineria de potassa va transfigurar aquest fenomen geològic excepcional que és la vall Salina de Cardona. Ara, als inicis del s.XXI, hem d'afegir la pèrdua d'un altre element bàsic: el riu. Per evitar que l'aigua del riu es filtri i inundi les actuals galeries mineres de sal comuna, des de la tardor del 2000 el Cardoner es desvia a través d'un túnel que, en una drecera notable, li estalvia la volta pel meandre de Cardona. A la base de la muntanya del castell, queda l'antic pont de Sant Joan, però hi falta el riu. El seu lloc l'ocupa ara un erm eixut, remogut i caòtic espurnejat de barroeres instal·lacions mineres. (*espai 16, muntanya de sal de Cardona*)
- La darrera hora és l'incendi del 8 de setembre de 2001 al vespre que va cremar el vessant solell del curs baix de la riera de Mura i la seva confluència al Llobregat. (*espai 26, les rieres de l'Obac: Talamanca, Mura, el Flequer i Santa Creu; fotos pàg. 173 i 174. ■*

CREU CASAS, MONTSERRAT BRUGUÉS, ROSA M. CROS. *Flora dels Briòfits dels Països Catalans, I. Molses*. 278 p. Institut d'Estudis Catalans, Secció de Ciències Biològiques Barcelona, setembre de 2001.

Cursos naturalistes

Flora i vegetació de l'estatge alpí del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici

Aquest curs coorganitzat amb el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, va tenir lloc els dies 7 i 8 de juliol

i va ser impartit per Gerard Giménez, tècnic del Parc. Va comptar amb una nombrosa presència d'aficionats a la flora d'alta muntanya que van poder gaudir dels meravellosos paisatges del Parc i de la seva rica flora. Els

vint-i-quatre participants del curs van seguir les explicacions teòriques del matí del dia 7 a les instal·lacions de la Casa del Parc d'Espot, mentre que a la tarda es van traslladar fins al refugi de Gerdar de Sorpe, lloc escollit com a allotjament i que es troba situat al bell mig del bosc del mateix

nom, que forma, juntament amb la Mata de València d'Àneu, una de les millors avetoses dels Pirineus. L'endemà tots els participants van desplaçar-se fins a la vall de Gerber, a la zona perifèrica del Parc, on

es va poder fer un interessant recorregut botànic que va finalitzar al mateix estany de Gerber, uns dels més bonics i impressionats d'aquest espai natural protegit. ■

Sessions científiques

Enguany, el cicle de sessions científiques estarà dedicat a l'estudi de la biologia i l'estat de conservació d'alguns grups d'organismes particularment vulnerables o que poden generar problemes de conservació, com és el cas de les espècies exòtiques.

La sessió inaugural tractarà sobre la biologia i la conservació de les plantes aquàtiques, un grup particularment amenaçat per l'alteració dels nostres rius, llacs, estanys litorals i basses temporals. La sessió serà impartida pel Dr. Santos Cirujano, investigador del Real Jardín Botánico de Madrid i reconegut expert en aquest grup de plantes.

Seguidament us adjuntem una relació, encara provisional, de les sessions científiques incloses en aquest cicle de *Biologia i conservació de grups d'organismes*. Cal tenir present que els títols de les ponències i les dates i llocs on es duran a terme poden patir canvis fins l'elaboració del programa definitiu que serà enviat als socis de la ICHN. ■

Biologia i conservació de grups d'organismes

Dimecres 31 d'Octubre, a les 7 de la tarda, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC. Sessió inaugural. **Plantas acuáticas de lagunas y humedales: biología y conservación**, per SANTOS CIRUJANO, Jardín Botánico de Madrid, CSIC.

15 de Novembre de 2001, a les 7 de la tarda, al Palau Bojans de la Universitat de Vic. **El paisatge vegetal dels turons de la**

Plana de Vic. Uns espais naturals que cal conservar, per CARMÉ CASAS, UdeVic.

Dimecres 12 de Desembre, a les 12 del matí, a la Facultat de Ciències, UAB. **Les poblacions d'ocells estèpics a Catalunya: cap a l'extinció?**, per JOAN ESTRADA, biòleg.

Dimecres 16 de Gener, a les 6 de la tarda, a la Facultat de Biologia, UB. **Les males herbes dels conreus, un patrimoni natural amenaçat**, per JORDI RECASENS, Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrícola de Lleida, UdL - Jardín Botánico de Madrid, CSIC).

Dimecres 13 de Febrer de 2002, a les 7 de la tarda, al Centre d'Informació Ambiental Les Cases d'en Puig del Prat de Llobregat. **Les espècies invasores: trets biològics i factors ecològics que afavoreixen la seva expansió**, per MONTSERRAT VILÀ, biòloga, CREAL.

Dimarts, 12 de març, a les 7 de la tarda, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC. **Els mol·luscs de les illes Balears, una història d'invasions i extincions**, per CHRISTIAN RUIZ ALTABA, Conselleria de Medi Ambient, IB.

Dimecres 10 Abril de 2002, a la Facultat de Ciències de la UAB. **La fauna cavernícola: com viu i quin estat de conservació presenta?**, per XAVIER BELLÉS, CSIC.

Dimarts, 7 de maig de 2002, a les 7 de la tarda, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC. **Característiques biològiques d'algunes de les plantes més amenaçades de Catalunya**, per LLORENÇ SÀEZ, UAB.

Acords del Consell Directiu

En la reunió del 10 de juliol, es va presentar una primera proposta de programa de les sessions científiques del curs vinent sota el títol general de *Biologia i conservació*. També es va comentar el poc èxit que va tenir la reunió convocada per constituir una comissió per a l'organització del programa de cursos naturalistes i començar a seleccionar les propostes pel curs vinent, cosa que potser endarrereix l'elaboració del programa d'enguany.

Pel que fa a la Delegació del Bages, es van aprovar dues propostes, la participació en l'edició d'un llibre, que s'està preparant, sobre el medi natural del terme de Manresa, conjuntament amb l'Ajuntament de

Manresa i el Centre d'Estudis del Bages, i la realització d'una pàgina *web* que reculli els textos i les imatges de l'exposició que es va fer sobre el medi natural del Bages.

Es va informar, també, de la reunió mantinguda amb el grup de naturalistes d'Osona, acordant-se que la Institució donarà suport a la creació i manteniment del fòrum electrònic dels naturalistes d'Osona i a la realització d'una exposició sobre el medi natural d'Osona. També es va tractar de la possibilitat de constituir una delegació de la ICHN a Osona.

En relació amb la Xarxa temàtica per a l'estudi de la biodiversitat, es va recordar

Exposició fotogràfica *Natura d'Osona*

Dins la Setmana de la Ciència de la Universitat de Vic (del 8 al 17 de novembre) podreu visitar aquesta exposició fotogràfica organitzada pel Grup de Naturalistes d'Osona, al temple romà de Vic.

Medi ambient. Anuari d'entitats catalanes 2001. Centre Unesco de Catalunya, juny de 2001. 606 p.

V Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

El Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, ha organitzat pel proper 23 d'octubre de 2001, la V Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac que tindrà lloc a Castellar del Vallès.

Si esteu interessats a participar-hi, consulteu l'adreça d'internet: <http://www.diba.es/parcs/stllorenc/activ.htm>

LaTalaia. Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona. Juliol de 2001. 47 p.

que ja fa un cert temps que es va constituir un grup de treball per elaborar un projecte per impulsar la informatització de les col·leccions d'història natural i que està obert a la participació de totes aquelles persones que hi estiguin interessades.

Novament, es va tractar del tema dels representants científics en els òrgans rectors dels espais naturals protegits i es va comen-

tar que al nou parc natural dels Ports ja no n'hi ha cap. Es palesa així el paper cada cop més marginal que s'atorga als científics en els òrgans relacionats amb la gestió dels espais protegits, i es recorda que el proper mes de setembre hi ha prevista una entrevista amb la directora general de Patrimoni Natural i Medi Físic del Departament de Medi Ambient per tractar aquest tema. ■

Societats adherides

Sessió conjunta d'entomologia

Tal com us vam anunciar, us recordem que enguany correspon celebrar la XII Sessió Conjunta de la ICHN i de la SCL, sobre temes d'entomologia.

Aquest any tindrà lloc el dissabte 24 de novembre, i, com sempre, es durà a terme a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans.

Ja s'han rebut unes quantes comunicacions i si algú de vosaltres hi està interessat, encara pot enviar-la abans del 15 d'octubre de 2001 acompanyada d'un full amb el títol, el resum, les paraules clau i l'adreça. S'ha de trametre a la SCL (apartat de correus 35049; 08080 Barcelona), i s'ha de fer constar al sobre "Sessió Conjunta ICHN/SCL". ■

Congresos i reunions

VI Col·loqui Internacional de Botànica Pirenaicocantàbrica

Els dies 5, 6 i 7 de juliol se celebrà a l'ajuntament de Barruera (vall de Boí) el VI Col·loqui Internacional de Botànica Pirenaicocantàbrica. Fou coorganitzat pel Centre Especial de Recerca en Biodiversitat Vegetal (CERBIV), el Centre de Recerca d'Alta Muntanya (CRAM), ambdós pertanyents a la Universitat de Barcelona, i el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. Comptà, també, amb la col·laboració d'altres entitats, entre les quals la ICHN.

El col·loqui reuní prop d'un centenar de botànics dels estats espanyol, francès i andorrà que alternaren les sessions de

treball amb excursions al recinte del Parc i, a la part baixa de la vall de Boí, i amb actes socials. Es presentaren i debateren seixanta-cinc comunicacions referents a l'àmbit geogràfic pirinenc i cantàbric, adscrites a cinc seccions (Biosistemàtica i Florística, Conservació de la flora, Criptogàmia, Fitoecologia i Ecologia de comunitats vegetals i Cartografia de la vegetació i Ordenació territorial), que recollien en uns casos resultats de projectes de recerca, o bé d'inventariació i avaluació del patrimoni natural, i en altres presentaven programes d'inventariació i seguiment de la biodiversitat vegetal. En dues de les comunicacions

es donaren a conèixer resultats de sengles capítols de l'estudi pluridisciplinari de les valls d'Alinyà actualment en curs: l'ús de diatomees com a bioindicadors de la qualitat de les aigües, i un mapa de vegetació i avaluació dels hàbitats. Podeu trobar-ne els resums a la *web* del col·loqui (<http://www.ub.es/botanica/cerbiv/colloqui/Home.html>).

Hi hagué dues ponències a càrrec dels doctors Jordi Catalan (CRAM-UB), que dissertà sobre mètodes alternatius a l'anàlisi pol·línica en la datació dels canvis de la vegetació en els temps postglacials i, Frederic Fillat (IPE Jaca-CSIC), que oferí una síntesi de l'evolució del paisatge de les valls pirinenques en relació amb les transformacions sofertes per les explotacions agrope-

cuàries i amb el context socioeconòmic dels darrers decennis. D'altra banda, en les taules rodones es posà a debat la possibilitat i la conveniència d'iniciar l'elaboració d'una flora dels Pirineus amb la participació d'especialistes d'ambdós vessants, i també s'insistí en l'interès de la col·laboració entre els gestors d'espais naturals i els científics, com també en la necessitat de mantenir-la i de potenciar-la.

Com a cloenda, es decidí de confiar l'organització de la setena edició del col·loqui, prevista per a l'estiu del 2004, al Conservatoire Botanique Pyrénéen de Banyeres de Bigorra. Finalment, el Departament de Biologia Vegetal de la Universitat de Barcelona oferí de publicar les actes del col·loqui a la seva revista *Acta Botanica Barcinonensis*. ■

Representants en organismes i institucions

Consorci per a la protecció i la gestió de l'EIN de l'Alta Garrotxa

El Consell Plenari del Consorci per a la protecció i la gestió de l'espai d'interès natural de l'Alta Garrotxa del passat mes de maig, va acordar convidar la Institució a formar part del seu consell consultiu.

Abans d'escollir el representant de la Institució, des d'aquestes pàgines del Notícies es vol recordar que qualsevol membre de la

ICHN que conegui els sistemes naturals d'aquesta zona, o tingui experiència en la gestió del medi natural, pot desenvolupar aquesta funció, motiu pel qual es demana a totes les persones que hi estiguin interessades, o que vulguin col·laborar amb aquesta nova activitat de la ICHN, que contactin amb la Secretaria de la Institució. ■

Recull de legislació

Agricultura

Decret 180/2001, de 26 de juny, de regulació de la composició i les funcions del Consell català de la Producció Agrària Ecològica (DOGC núm. 3428 de l'11 de juliol de 2001).

Caça i pesca

Ordre de 13 de juliol de 2001, per la qual es regula el descans setmanal de les embarcacions dedicades a la pesca del palangre de fons (DOGC núm. 3436 del 23 de juliol de 2001).

Ordre de 23 de juliol de 2001, per la qual es fixen les espècies objecte d'aprofitament cinegètic, els períodes hàbils de caça i les vedes especials per a la temporada 2001-2002 en tot el territori de Catalunya (DOGC núm. 3444 del 2 d'agost de 2001).

Espais naturals protegits

Anunci d'informació pública del Projecte de decret de declaració del parc natural de la serra del Montsant (DOGC núm. 3419 del 28 de juny de 2001).

Anunci d'informació pública del Projecte de decret pel qual s'inclou l'espai Cap Roig-Castell en el Pla d'espais d'interès natural, aprovat pel Decret 328/1992, de 14 de desembre, i es modifiquen els límits de l'espai Muntanyes de Begur (DOGC núm. 3425 del 6 de juliol de 2001).

Anunci d'informació pública del Projecte de decret d'ampliació dels límits del parc natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa (DOGC núm. 3434 del 19 de juliol de 2001).

Decret 226/2001, de 24 de juliol, pel qual es modifica el Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel que fa als límits de l'espai del Pla d'espai d'interès natural a la serra de Castelltallat (DOGC núm. 3456 del 21 d'agost de 2001).

Instal·lació d'ocells a la Pedrera

Amb motiu del dia mundial dels ocells, la setmana del 6 al 22 d'octubre podreu veure el nou aspecte de la Pedrera, així com els actes que us anunciem a continuació.

Programa provisional

Dilluns 8 d'octubre

A les 11, 13 i 17 h, projecció de vídeos ornitològics.

18 h. Exhibició de la pel·lícula *Flug in die Falle* (29 min.): caça amb vasc (Espanya) i caça tudons en contrapassa (França).

19 h. Conferència *La conservación de las aves en España*, per EDUARDO DE JUANA.

Dijous 11 d'octubre

A les 11, 13 i 17 h, projecció de vídeos ornitològics.

18 h. Exhibició de la pel·lícula *Imatges càmera trencalòs* (Il·lustrat el Caïnisme).

19 h. Conferència *Estudio y conservación del quebrantahuesos*, per RAFAEL HEREDIA.

Dilluns 15 d'octubre

A les 11 i a les 13 h. Projecció de vídeos ornitològics.

Dimarts 16 d'octubre

A les 11 i a les 13 h, projecció de vídeos Ornitològics.

Dilluns 22 d'octubre

A les 11 i a les 13 h, projecció de vídeos Ornitològics.

18h. Exhibició de la pel·lícula *Clowns im Federkleid* (43 min): Imatges de manakins fent parades nupcials (filmat a Costa Rica).

19 h. Conferència *25 anys de conservació dels ocells als Aiguamolls de l'Empordà*, per JORDI SARGATAL.

Amb el suport de

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

fundada el 1899

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Ordenació del territori

Decret 201/2001, de 10 de juliol, sobre el procés d'elaboració i tramitació del Pla territorial parcial de la Plana de Lleida, l'Alt Pirineu i Era Val d'Aran (DOGC núm. 3440 del 27 de juliol de 2001).

Resolució d'11 de juliol de 2001, per la qual es fa públic l'Acord del Govern de la Generalitat de 15 de maig de 2001, pel qual s'aprova definitivament el Pla territorial parcial de les Terres de l'Ebre (DOGC núm. 3440 del 27 de juliol de 2001).

Recursos hídrics

Edicte de 18 de juny de 2001, pel qual es dona publicitat a l'Acord de 3 de maig de 2001, mitjançant el qual s'aprova la declaració provisional de sobreexplotació de l'aquífer Carme-Capellades (DOGC núm. 3432 del 17 de juliol de 2001).

Anunci d'informació pública de la modificació núm. 1 del projecte de desguàs del Francolí al port de Tarragona a través de la dàrsena del Varadero i de la llista de béns i els drets afectats per les obres (DOGC núm. 3457 del 22 d'agost de 2001).

Residus

Decret 220/2001, d'1 d'agost, de gestió de les dejeccions ramaderes (DOGC núm. 3447 del 7 d'agost de 2001).

Ajuts

Ordre de 2 de juliol de 2001, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts destinats a fomentar les actuacions de conservació i recuperació de la fauna salvatge, i es convoquen els corresponents a l'any 2001 (codi de la convocatòria 04.12.01) (DOGC núm. 3429 del 12 de juliol de 2001).

Altres

Llei 8/2001, de 14 de juny, del Pla estadístic de Catalunya 2001-2004 (DOGC núm. 3418 de 27 de juny de 2001).

Agenda

Sessions científiques

Dimecres 31 d'Octubre, a les 7 de la tarda, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.
Dins el cicle **Biologia i conservació de grups d'organismes**, tindrà lloc la sessió inaugural del curs 2001-2001 amb la conferència **Plantas acuáticas de lagunas y humedales: biología y conservación**, de SANTOS CIRUJANO, Jardín Botánico de Madrid, CSIC.

Delegació del Bages

Manresa, setembre- octubre de 2001.

Jornades tècniques sobre la Gestió sostenible de l'aigua.

Recordeu

Horari d'atenció als socis de la ICHN

Dilluns, dimecres i divendres de 9 a 17.30 h. Dimarts i dijous de 10.30 a 19 h.

Adreça electrònica: ichn@iec.es. Adreça d'Internet: <http://www.iec.es/ichn>

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIES:

Jordi Badia, Jordina Belmonte, Jaume Comas, Josep Germain, Jordi Pietx, Joan Pino i Jordi Sargatal.